

Protokół nr 3 /2009 z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych w dniu 25 listopada 2009 r.

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Pan Jarosław Duda Sekretarz Stanu w MPiPS Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Pan Krzysztof Kosiński Zastępca Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Alina Wojtowicz-Pomierna – Zastępca Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Dalia Ujazdowska-Kowalik – Wieloosobowe Stanowisko ds. Komunikacji Społecznej i Dialogu Społecznego w Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Nieobecność usprawiedliwili:

Pani Elżbieta Bojanowska, Pan Leszek Kawski, Pan Piotr Pawłowski.

Pani Krystyna Mrugalska Przewodnicząca Rady przywitała członków Rady, Dyрекcję Biura oraz Pana Jarosława Dudę Sekretarza Stanu, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Pani Przewodnicząca przedstawiła porządek posiedzenia:

1. wprowadzenie do projektu założeń do projektu ustawy o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych z dnia 6 października 2009 r.
 - dyskusja
 - wypracowanie wstępnej opinii Krajowej Rady Konsultacyjnej, która będzie podstawą do stanowiska Rady przyjętego w drodze uchwały
2. dyskusja na temat projektów aktów prawnych:
 - ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych z dnia 9 10.2009 r.
 - rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzajów psów asystujących, wydawania certyfikatów i rejestru podmiotów uprawnionych do wydawania certyfikatów.
3. Wypracowanie stanowisk Krajowej Rady Konsultacyjnej i przyjęcie ich w drodze uchwały.
4. Realizacja zapisu § 3 pkt.3 *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie sposobu i trybu działania Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych* („Po upływie połowy kadencji Rady dotychczasowy

jej wiceprzewodniczący pełni funkcję przewodniczącego Rady, a dotychczasowy jej przewodniczący funkcję wiceprzewodniczącego Rady”).

5. Przyjęcie projektu pisma skierowanego do Pana Ministra w sprawie umożliwienia Krajowej Radzie Konsultacyjnej konsultowania projektów aktów prawnych mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych przygotowywanych w różnych resortach oraz planów finansowych i sprawozdań PFRON, a także rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji.
6. Przedstawienie informacji o pracach Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych w okresie od 1 października 2007 roku do upływu połowy kadencji, oraz wnioski.
7. Przyjęcie protokołu Nr 2 z poprzedniego posiedzenia,
8. Rozpatrzenie spraw wniesionych.

Porządek obrad został przyjęty.

Ad. 1

Pani Mrugalska poinformowała, że od 5 członków Rady wpłynęły na piśmie uwagi do projektu założeń do projektu ustawy o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych. Zwróciła się z propozycją aby każdy krótko zreferował swoje uwagi aby można wypracować wspólną opinię Rady.

Pani Anna Woźniak-Szymańska zadała pytanie do kiedy należało przesłać uwagi do założeń? Pani Przewodnicząca zwróciła się z prośbą o wyjaśnienie Pana Dyrektora.

Pan Krzysztof Kosiński Zastępca Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych przedstawił członkom Rady przebieg procesu legislacyjnego zgodnie z regulaminem Rady Ministrów.

Projekt został przesłany do konsultacji międzyresortowych i zewnętrznych 15 października br. z terminem zgłaszania uwag do 10 listopada br.. Uwag ze strony resortów i strony społecznej spłynęło bardzo dużo. To nie zamyka jeszcze procesu konsultacji gdyż Rada Ministrów nie przyjęła projektu założeń, nadal mogą trwać konsultacje. Następnie będzie zwołana konferencja uzgodnieniowa międzyresortowa, która omówi uwagi zgłoszone przez resorty, potem projekt będzie skierowany na komitet stały Rady Ministrów.

Pan Dyrektor przypomniał, że zgodnie z regulaminem pracy Rady Ministrów w tej chwili procedowanie każdego aktu prawnego odbywa się dwu etapowo. Po pierwsze resort wnioskujący przygotowuje projekt założeń do projektu ustawy. Ten dokument podlega konsultacjom międzyresortowym i społecznym. Po przyjęciu projektu założeń przez Radę Ministrów Rządowe Centrum Legislacji opracowuje projekt ustawy, który nie jest już

konsultowany międzyresortowo ponieważ uznano, że RM po przyjęciu projektu założeń uzgodniła jak ma wyglądać ustawa, ale będzie konsultować z partnerami społecznymi na zasadach wynikających z ustawy o Komisji Trójstronnej – takie jest stanowisko RCL. Projekt ustawy będzie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej a więc każdy partner społeczny będzie mógł zgłosić uwagi.

Pan Michał Tomczak zadał pytanie czy Rada Konsultacyjna będzie mogła również na drugim etapie zgłaszać swoje uwagi?

Pan Dyrektor przyznał, że tak na prawdę żaden resort jeszcze nie sprawdził jak naprawdę przebiega drugi etap.

Pani Przewodnicząca zwróciła uwagę, że nie wszystkie problemy osób niepełnosprawnych, znalazły się w założeniach. W przedłożonych uwagach przedstawiła, sfery które nie zostały objęte w założeniach. Nic nie mówi się w założeniach o zdrowiu, dostępie do sprzętu, edukacji, o dzieciach o rodzinie o zabezpieczeniu społecznym i socjalnym uwzględniającym podwyższone koszty z tytułu niepełnosprawności.

Pani Przewodnicząca zadała pytanie jak Polska będzie gotowa do ratyfikacji Konwencji ONZ.

Na posiedzenie Rady przybył Pan Jarosław Duda Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Pan Minister uważa, że należy rozmawiać i rozważać wszelkie zgłoszone uwagi.

Pan Dyrektor Kosiński jako koordynujący prace nad projektem założeń odniósł się do zgłoszonych uwag. W przedstawionym projekcie w rozdziale „Potrzeby i cel uchwalenia ustawy” wskazano, że ustawa ma na celu stworzenie instrumentów, które umożliwią niezależne, samodzielne i aktywne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych poprzez równość w prawach i obowiązkach wszystkich obywateli, a także uzyskanie niezbędnych instrumentów i stworzenie dodatkowych środków umożliwiających wyrównanie szans w korzystaniu z usług publicznych obniżonych wskutek niepełnosprawności, bez względu na jej rodzaj i przyczynę,. To jest bardzo szerokie określenie. W tym dokumencie wskazywane są wybrane obszary funkcjonowania społecznego czy usług publicznych. To nie zamyka dalszych prac nad szerszym podejściem. Dodatkowo takie bardzo szczegółowe rozwiązania dotyczące edukacji, zdrowia, zabezpieczenia społecznego i socjalnego są przedmiotem innych regulacji prawnych. A wyszliśmy z założenia, że ten akt ma wnosić nowa jakość do projektowanych przepisów.

Odnosząc się do kwestii związanych z ratyfikacją Konwencji ONZ trwają prace nad przygotowaniem wykazu aktów prawnych, które muszą być dostosowane w związku z podjęciem decyzji o ratyfikacji przepisów, wynika to z samej procedury ratyfikacyjnej przez Polskę aktów międzynarodowych.

Pani K Mrugalska zwróciła uwagę, na niedoskonałe rozwiązania w innych ustawach o edukacji, ochronie zdrowia i pomocy społecznej. Będziemy dyskutować czy te obszary, które tu nie są objęte nie powinny się tu znaleźć.

Pan Tadeusz Zarębski zwrócił się z pytaniem czy ma to być ustawa o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych czy niektórych osób niepełnosprawnych? Założenia nie mają charakteru szczegółowego. Szczegóły zostaną zawarte w konkretnych projektach ustaw. Założenia mają być przyjęte przez Radę Ministrów to muszą dotyczyć wszystkich osób niepełnosprawnych i uwzględniać wszystkie aspekty życia publicznego i funkcjonowania.

Dyskusja

Pan Minister podziękował za zgłoszone sugestie i uwagi do projektu założeń. Stwierdził, że warto monitorować przebieg tej ważnej ustawy, jeśli uda nam się wszystkie elementy w niej zawrzeć to nawet jeśli ustawa będzie uchwalona za rok to będzie nasz wspólny środowiska sukces, że taki akt prawny powstał, który będzie gwarantował realizację praw środowiska osób niepełnosprawnych. Pan Minister przypomniał, że jest to projekt obywatelski, który powstał w wyniku kompilacji wcześniej przedstawionych pomysłów środowiska osób niepełnosprawnych. Ministerstwo na tej podstawie przygotowało założenia. Teraz będziemy go konsekwentnie realizować przy udziale wszystkich partnerów i KRK.

Członkowie Rady uzgodnili, że przesłane uwagi zostaną uwzględnione w jednym dokumencie i przedstawione Pełnomocnikowi Rządu.

Pan St. Domański zwrócił uwagę na to że projektodawcy nie przewidują ułatwień w dochodzeniu praw przed sądem bezpośrednio przez osoby niepełnosprawne. Środowisko osób niepełnosprawnych od lat apeluje o przerzucenie ciężaru dowodu na pozwanego, w przypadku dochodzenia roszczeń z tytułu dyskryminowania osób niepełnosprawnych. Brak dostosowania instytucji publicznych, w rozumieniu założeń do ustawy o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych, jest swego rodzaju dyskryminowaniem tej grupy społecznej. Stwierdzenie przez uprawnioną instytucję kontrolną braku dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych nie jest realizacją postulatów środowiska osób niepełnosprawnych. Środowisko osób niepełnosprawnych apeluje o danie osobom niepełnosprawnych narzędzi ułatwiających samodzielne dochodzenie ich praw. Należałoby zawrzeć to w aktach wykonawczych do ustawy.

Pan Michał Tomczak zauważył, że system rehabilitacji i ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ma się nie zmienić w przeciągu najbliższego roku, jest więc idealna sytuacja aby skupić się nad pracami nad tą ustawą i aktami wykonawczymi do niej.

Pan Minister przypomniał, że jest to również czas na przygotowanie nowej ustawy o rehabilitacji (...). W nowej ustawie należy usytuować PFRON, który nie będzie miał osobowości prawnej od roku 2012. Obecnie jest tu czas na zastanowienie czy Fundusz ma być agencją wykonawczą czy państwową jednostką prawną. Nowa ustawa powinna także wskazywać na nowe usytuowanie Pełnomocnika.

Pani Anna Woźniak-Szymańska skierowała pytanie do Pełnomocnika Rządu dotyczące Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, która została podpisana przez Polskę w 2007. Informacja ze stycznia bieżącego roku była taka, że Komisja Polityki Społecznej i Rodziny przyjęła jednomyślnie wniosek Rządu i rozpoczęło się liczenie skutków ekonomicznych wprowadzenia Konwencji w Polsce. Na jakim etapie są prace i kiedy mamy szansę ratyfikować Konwencję?

Pan Minister przyznał, że w dalszym ciągu liczone są koszty gdyż są bardzo istotne kwestie. Koszty determinują też czas ratyfikowania Konwencji. Obecnie Polski nie stać na wdrożenie wszystkich zapisów Konwencji. Pan Minister zobowiązał się na początku przyszłego roku przedstawić plan wyliczeń.

Pani Mrugalska poruszyła jeszcze jeden aspekt dotyczący środków unijnych. Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych przeprowadziło społeczny monitoring wykorzystania unijnych pieniędzy na rzecz osób niepełnosprawnych. Wynik nie jest zachwycający. Bardzo mało organizacji występuje o pieniądze a jak występują to ich wnioski nie przechodzą w konkurencji z innymi grupami osób wykluczonych. Wniosek jest taki, że unijne pieniądze prawie nie wpływają na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych. Padła propozycja omówienia wyników monitoringu przez grono osób, które Pan Minister proponuje.

Pani Mrugalska zobowiązała się po opracowaniu ankiety przedstawić Panu Ministrowi cały materiał.

Ad.2

Omówienie projektów aktów wykonawczych do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

- a) Projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzajów psów asystujących, wydawania certyfikatów i rejestru podmiotów uprawnionych do wydawania certyfikatów.

Uwagi do rozporządzenia:

Pan Tomczak zauważył, że prócz psów asystujących są również psy terapeutyczne. Dobrze byłoby doprecyzować w tym rozporządzeniu zasady przyznawania certyfikatu psa terapeuty jest to bardzo istotne z praktycznego punktu widzenia jest to pies towarzyszący osobie

niepełnosprawnej. Chodzi o zwolnienie z pewnych kosztów korzystania z komunikacji publicznej.

Pani Mrugalska zapytała czy certyfikaty będą opłacane z PFRON oraz czy w sytuacji finansowej Funduszu nie powinny być postawione jakieś kryteria wydatkowania środków na te cele?

Dyskusja.

Członkowie KRK nie zgłaszają uwag do rozporządzenia.

- b) Projekt rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Członkowie Rady zapoznali się z uwagami przesłanymi przez Pana Jarosława Iwaszkiewicza, który jest przewodniczącym zespołu ds. orzekania w Gdańsku.

Uwagi zostały przekazane do Biura.

- c) Projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Uwagi do rozporządzenia przesłał Polski Związek Niewidomych i zostały one przekazane do Biura.

Głosowanie za przyjęciem takich rozwiązań.

Pani Przewodnicząca przedstawiła projekt pisma skierowanego do Pana Ministra w sprawie umożliwienia Krajowej Radzie Konsultacyjnej konsultowania projektów aktów prawnych mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych przygotowywanych w różnych resortach oraz planów finansowych i sprawozdań PFRON, a także rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji.

Uwagi do projektu pisma zgłosili Pan Zarębski, Tomczak, Gużkowski.

Dyskusja. Głosowanie. Projekt pisma został przyjęty.

Pan Domański poprosił o wyjaśnienie jakie zapisy z systemu angielskiego Pan Minister chce przenieść na grunt polski.

Pan Minister wyjaśnił, że nie uważa systemu angielskiego za model optymalny, który należałoby przenieść na grunt polski. To co jest godne uwagi to system przygotowania do zatrudniania. Pan Minister jest zdania, że polski system powiatowych urzędów pracy, czyli tych, którzy bezpośrednio odpowiadają za aktywizację i zatrudnianie osób niepełnosprawnych jest niewydolny. To co podoba się Panu Ministrowi w systemie brytyjskim to agencje wykonawcze, które tą osobę znajdują, motywują do zatrudnienia, szkolą, przyuczają, znajdują pracodawcę zatrudniają i utrzymują na rynku pracy przez ponad pół roku. Jak pracodawca utrzyma osobę niepełnosprawną w zatrudnieniu przez te pół roku otrzymuje zwrot kosztów. A jeśli nie otrzymuje zwrotu za poszczególne etapy. Druga sprawa to jak daleko i czy chroniony rynek pracy

w Polsce? Czy zrównanie rynku pracy czy dalej powinny być spółdzielnie inwalidów spółdzielnie niewidomych dalej powinna być spółdzielnią a nie np. zaz-em? Ale jest to pytanie otwarte bo są kontr argumenty.

Pan Minister uważa, że możliwe jest stworzenie własnego systemu, czerpiąc z najlepszych wzorców, które są w Europie.

Dyskusja

Ad. 3

Pani Przewodnicząca przekazała Informację o pracach Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych w okresie od 1 października 2007 roku do upływu połowy kadencji.

Ad. 4 Przyjęcie protokołu Nr 2 z poprzedniego posiedzenia.

Głosowanie . protokół został jednogłośnie przyjęty.

Ad. 5 Sprawy wniesione:

Pan Domański przedstawił sprawę dyskryminacji osób niewidomych w bankach i u notariusza.

Nie jest respektowany podpis osoby niewidomej, brany jest odcisk palca osoby niewidomej.

Pan Minister poprosił o pismo w tej sprawie z opisem sytuacji aby można było zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości.

Pan Michał Tomczak zadał pytanie dotyczące zfron-u i o ułatwieniu wydatkowania środków na kontach zpch.

Pan Minister przyznał, że z szacunkowych danych wynika, że na kontach zfron leży ponad 1 mld zł.

Pani Alina Wojtowicz-Pomierna odpowiedziała, że jest to łączna kwota niewykorzystanych środków zfron wszystkich pracodawców posiadających status zakładu pracy chronionej.

Pan Minister poinformował, że po to zlecona była kontrola poprzez Urzędy Skarbowe i przeprowadzone badanie ankietowe poprzez SOD aby mieć wiedzę jak to naprawdę jest. Należy się zastanowić nad łatwiejszym udostępnieniem tych środków aby było to zgodne z pomocą publiczną

Dyskusja

Pani Mrugańska zadała pytanie dotyczące środków finansowych PFRON przeznaczonych na rehabilitację społeczną?

Pan Minister przyznał, że w tym roku została dołożona kwota 70 mln dla samorządów. To są kwoty porównywalne z rokiem ubiegłym. W przyszłym roku o 10% środki na samorządy i programy celowe będą niższe. To wynika z tego, że Minister Finansów ograniczył naszą dotację o prawie 200 mln zł.

Pani Mrugalska zadała pytanie co można zrobić gdyż coraz mniej środków jest na rehabilitację społeczną.

Pan Minister odpowiedział, że pieniądze z kar czyli z tego co płacą pracodawcy na zatrudnianie na podstawie art.21 ust.1 ustawy o rehabilitacji(...), budżet powinien pokryć rehabilitację społeczną. To są duże wyzwania dla budżetu nie w czasie kryzysu.

Pan Minister stwierdził, że jest przyrost w Systemie Obsługi Dofinansowań o ponad 40 tys.

Pani Dyrektor Alina Wojtowicz-Pomierna przekazała informację o liczbie zatrudnionych osób niepełnosprawnych na podstawie danych uzyskanych z PFRON i opracowanych przez Biuro.

Pani Przewodnicząca Rady podziękowała wszystkim za współpracę.

Pan Minister wręczył kwiaty i podziękował Pani Mrugalskiej za dwuletnie przewodniczenie Radzie.

Pan Michał Tomczak zaproponował termin posiedzenia w pierwszej połowie stycznia.

Protokół przygotowała: Dalia Ujazdowska-Kowalik (30.12.2009 r.)